

Milé děti,

v tomto týdnu si ještě naposledy připomeneme pravěk a představíme si knihu

Eduarda Štorcha: Lovci mamutů.

Vypracované úkoly mi pošlete do konce týdne (19.3.) na adresu:

Petra.Rihova@stitneho-cb.cz

1. Přečti si a zapiš nebo vlep do sešitu:

Lovci mamutů - Eduard Štorch

- kniha vypráví o životě pravěké lovecké tlupy a její cestě z okolí Věstonic až na území Velké Prahy
- období: starší doba kamenná

4. Hlavní postavy:

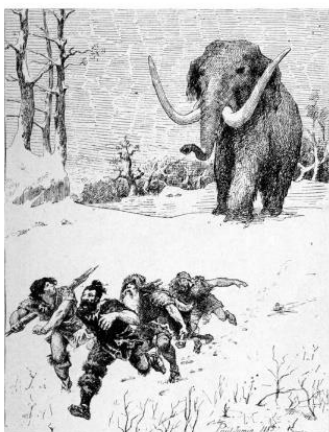
Kopčem – hlavní hrdina ve věku 10 až 12 let

Mamutík – dospělý lovec, který se stane díky své statečnosti náčelníkem tlupy

Veverčák – vrstevník a kamarád Kopčema

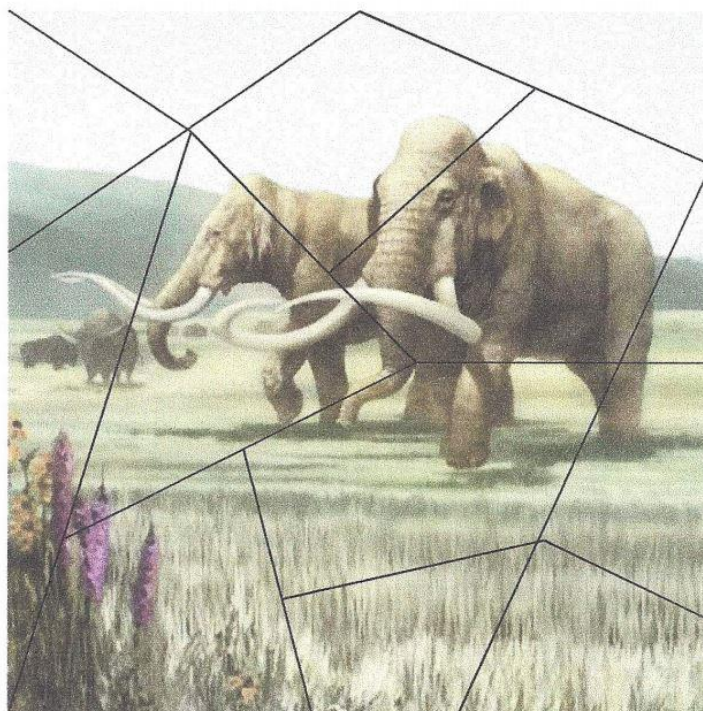
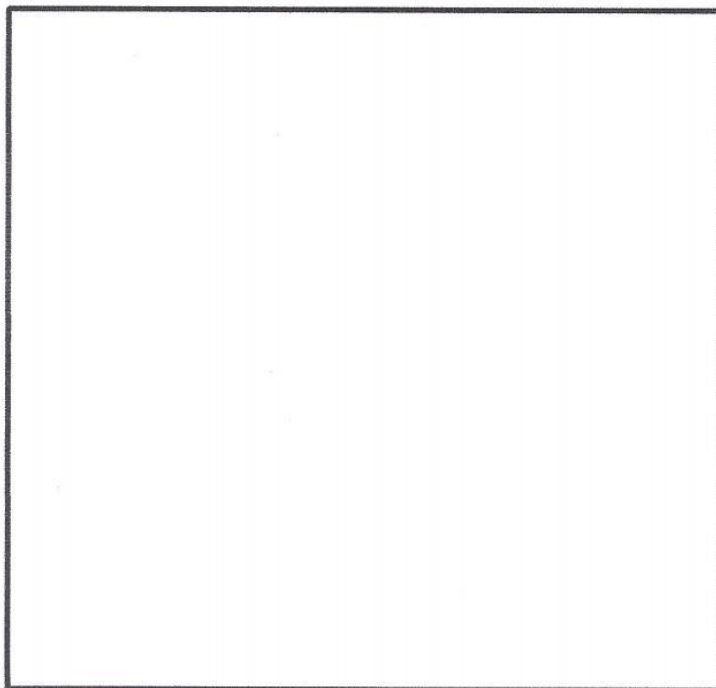
Huňáč – starší lovec, výborný stopař

Sova – mladý lovec, přítel Kopčema a Veverčáka

2. Jaká zvířata jsou na obrázku? _____

Obrázek si rozstříhej podle čar a pokus se ho poskládat a nalepit do rámečku.

3. Popros maminku nebo tatínka, aby Ti přečetl kapitolu z knihy Lovci mamutů: Vyhaslé ohniště. Po přečtení se můžeš pokusit vypracovat tento pracovní list (tento prac. list je NEPOVINNÝ)

1. Jak se jmenovali uprchlíci?

- a) Had a Lištička
- b) Vlk a Kočička
- c) Had a Lasička
- d) Veverčák a Žabka

2. U jaké řeky se odehrává tento příběh?

- a) Dyje
- b) Labe
- c) Morava
- d) Sázava

3. Co pomohlo uprchlíkům zamaskovat jejich stopy?

- a) voda
- b) větve a listí
- c) bahno
- d) nic, byli odhaleni

4. Při návratu do tábora byli v táboře?

- a) hyeny
- b) vlci
- c) mamuti
- d) cizí lovci

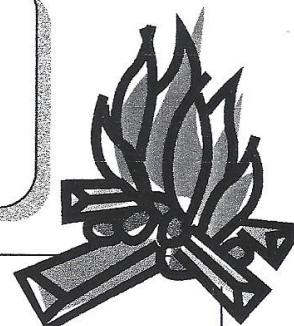
5. Kdo měl za úkol hlídat oheň?

- a) náčelník
- b) Mamutík
- c) Sova – ohnivák
- d) ženy

6. Z čeho si tlupa stavěla přístřeší?

- a) z kamenů
- b) z bahna a kostí
- c) z větví
- d) z kůží

Popiš jak tlupa obnovila oheň?

7. Rozšifruj:

	1	2	3	4	5	6	7	8
A	u	q	w	r	ě	t	z	u
B	d	z	s	a	p	a	o	i
C	f	g	h	i	j	k	e	l
D	k	e	r	u	o	z	a	p
E	b	v	c	d	c	x	y	b
F	n	m	k	l	k	j	h	g
G	n	w	q	a	s	r	d	f

B2, E4, C7, G1, A5, F3, E8, A1, G6, C4, B6, E7

Kdo to byl?.....

Najdi v šifře, stejně jako v osmisměrce, pravěký nástroj:

VYHASLĚ OHNIŠTĚ

V táboře se dělili o pečení. Hlučný křik se rozléhal až k lesu. Hladající Onaš pohledl po chvíli k zajatci. Ale co to? Sáli ho zrak...? Vyskočil s vyřetěšenými očima a několika skoly byl na místě, kde ležel prve zajatý Had. Ale už tu neleží...

Onaš vykřikl hrozným skřekem na poplachech.

Lovci v táboře vyskočili od ohně a popadli sekery a oštěpy. Jistě nějaká šelma napadla tlupu!

Onaš znovu vykřikl, a to se už všichni lovci sběhli k němu. Ukazoval na uválenou trávu a koktal, že zajatec je pryč.

Nelze pochopit, jak spoutaný muž mohl utéci. Ale na přemýšlení bude času dost. Teď nutno jednat. Mamutik uchopil nešťastného hlídače a srazil ho k zemi. Nezdřžoval se s ním, nybrž dal povel k pronásledování:

„Za ním! Chyťte ho!“

Všichni se rozběhli k nedalekému lesku. Uprchlík tam jistě zamířil.

Lovci prohlížeji stopy a běží po nich. Náčelník napřed. Jeho bystřý hled brzy zjistil, že se tu splétá dvoji stopa — lehká a těžká! Přibíhá Huňáč, stopař na slovo vzatý.

Sotva prohlédl stopy, volá: „Muž — žena!“

Sklání se k zemi, očichá stopu, hledí při zemi po ní směrem k lesu a vyslovuje poznatek:

„Žena z našeho tábora...!“

Všichni jsou překvapeni a zběžně prohlížeji shromažděný houf, která žena z tlupy schází. Ale náčelník je nenechává stát, nybrž pobízí všechny kupředu.

Rychlonozí lovci už zapomněli na přerušené hody a úprkem běží za Huňáčem, který střelbitě čte stopu a mizí s několika nej přednějšími v lese. Ostatní členové tlupy pospíchají také, co mohou, aby čestně přispěli ke zdaru honu. Však bude cizí lovec opět chycen! I žena, která utekla s ním! Oba budou zabiti...

V táboře nezůstal nikdo. I děti se běží podívat na zajímavý hon, s nimi ženy s dětmi v náručí nebo na zádech...

Veveřčák popadl u pelecchu ležící sobí kožešinu a přikryl ji svou husou. Nebyla s tím spokojena a hrabala se ven. Hoch ji znovu přikryl, a když vystřelila hlavu, schoval ji rychle opět pod kožešinu. Husa zúchla a Veveřčák upaloval za Koptěmem. Má ho co honit.

Všichni chtějí vidět, jak budou chytat pomalovaného lovce. Ohně dohořívá, nikdo nepřikládá...

Hvena přiběhla až do ležení a popadla odložený kus masa. Od potoka se k ležení rozlívá přetékající voda.

Hromádka sobí kožešiny se začala pohybovat. Husa vystřelila zobák a zaštěbetala. Zakejhala a vylezla ven. Procházel se okolo a ukusovala si travičky...

Oba uprchlíci, Had a Lasíčka, běží a běží. Vědí, že za nimi je krutá smrt. Proto necítí tíni a hloží, necítí únavy, nebdají, že jim srdce buší, až bolí. Prudec dýchají, jsou rozpaleni jako v horečce, ale běží znovu a bez ustání.

Vyšplhali se po nějaké skalnaté stráni, seběhli dolů a před nimi se vine řeka.

Upocení Had se ořel kožešinou, přičemž si setřel z obličejce i ozdobné malování. Ukázal do vody a sám prvý skáče do proudu Sázaavy. Lasíčka bez rozmyšlení za ním. Přeběhli nehlubokou řeku, a když už mohli vystoupit na protější břeh, pokynul Had družce, aby zamířila za ním vodou dále po proudu. Bezpochyby tím chtěl pronásledovatelům ztížit nalezení stopy.

Ohlížel se neustále, zdali snad stiharele už nedoběhli k řece, ale nebylo je doposud vidět, křik však dolehal z lesa k sluchu prchajících. Stihací se dorozumívali loveckými pokřiky a dostihli již skalnaté stráně před řekou.

Had strčil Lasíčku, aby ji na sebe upozornil, a vyskočil na břeh. Divka za ním. Krytí pobřežním porostem ubíhali dále k nejbližšímu lesku. Slunce se již skrývalo za vrchy a zlatilo ještě západní oblohu.

Uřícení stíhatele seběhli k řece.

Huňáč ukazoval: „Tady skočili do vody!“

„Za nimi!“ volal Mamutík a již lovci, kteří sem zatím doběhli, naskákali do řeky. Když pak přešli až na druhou stranu, zadržel je Huňáč výstrahou, že by mohli zničit stopy uprchlíků. Nutno vypátrat, kde vystoupili z řeky na břeh. Hledali, ale stopy na břehu nenašli...

„Šeří se! Není už vidět!“ řekl mrzutě Huňáč a pokrčil rameny. Jeho zjizvená tvář se přitom šklebila.

Přiblíhali opozdílci a některé rychlonohé dívky.

„Voda vzala stopy,“ vysvětlil jim Mamutík, proč se honba zastavila.

„To Lasička utekla!“ volaly ženy a opovržlivě dodaly: „Zmijte!“

„Lasička?“ divil se náčelník a třepotal rukama.

„Pomalovaný ji obloudil...“

Vzrůstající soumrak zamezil dalšímu stíhání uprchlíků. Mamutíkova tlupa se vracela unavena do ležení.

Bélavé páry se vznášely nad dolinou, práci prozpěvovali své večerní písně a netopyři poletovali kolem stromových skupin zcela neslyšně.

Suché větvičky popraskávaly pod nohama chodců. Huňáč vpředu bezděčně ukazoval zpáteční cestu.

V půli cesty k táboru dohonili skupinu žen a drobných dětí, které se prve již obrátily nazpět z marného honu. Po chvíli zase dohonili unavenou Skíchuli, nesoucí na zádech děcko, přivázané kožšinou; druhé děcko táhla za ruku, nic nedbajíc, že pořad vrní. Jistěže je bolesti nožičky.

Když Huňáč vyvedl tlupu z lesa na planinu — šel tak bezpečně, jako by to bylo za dne —, divili se všichni, že není vidět v ležení plápolat oheň.

Štalo se něco? Kdo nechal oheň uhasnout? Nešťastník!

Či snad nepřítel se zatím zmocnil tábora a oheň uhasil? Všichni v tlupě se hrozně polekali.

Mamutík a nejstatečnější lovci se blížili opatrně k tábo-

řišti. Pokud šero dovolovalo rozhled, nebyl tu nikdo. Avšak někdo přece tam skrčen pobíhá... Ano, v táboře je nepřítel! Kupředu! Na něj!

Mamutík vyrazil bojový výkřik, a máváje sekýrou, první utíkal do ležení. S ním zároveň stateční lovci.

Však — co to?

Před nimi se mňhají jen vlci! Každý má kus masa v hubě a prchají do houštin. Dva opozdílí vlci se tahají o celého soba. Utekli, teprve když Mamutík po nich vztekle hodil toporem. Jednoho lupiče asi trefil, protože zakňučel.

Pak bylo v táboře ticho. Vlci se rozutekli.

Ale co je s ohništěm? Vyhaslo? —

Mamutík přikročil k ohništi a rozhrábl je sekýrou. V popelu zasýčelo a vyvalily se kotouče bílé páry.

Ohně není!

Voda se nějak dostala do ležení a zalila jim ohniště. Je tu všude mokró... Jak je to možné? Vždyt nepršelo!

Ženy si vzpomněly, že děti zahradily potůček hrází — ano, a voda potom přetekla... Mamutík řval jako raněný hřebec, vyskakoval a sekýrou švihal jako šílenec.

Ženy i děti se třásly obavou před krutým trestem. Běda tomu, koho zasáhne hněv rozliceného náčelníka!

Zabka s Kukačkou se jaly rozhrabávat ohniště, pokoušejíce se nalézt žhavý uhlík! Ani když foukaly do popela, nic nezavítlo.

Oheň je ztracen... Oheň, který tak dlouho v tlupě přechovávali! Oheň, který jim dával teplo v kruté zimní době, oheň, který jim opékal maso... Běda, běda, běda!

„Kde je Sova?“ křičí náčelník.

Z pozadí žen vylézá zničený mladík ohnivák. On je především viněn ztrátou ohně. Neměl opouštět ležení!

Kulhavý mladík svěsil hlavu, a vědom si své viny, čekal na smrtící ránu.

Děti začaly plakat. Huňáč předstoupil před náčelníka.

„Zadrž, Mamutíku! Víme, že hněv tebe právem rozlítli.

Zabit Sovu, zbavit tlupu nadějného lovce a oheň nezískat. Počkat ještě s trestem! Já se hlásím, půjdu hledat nový oheň a přinesu její, jako že mě medvěd chtěl roztrhat. Hle, tu máme ještě dosti potraviny na tři dny, nuže — počkejte tu na mne, než se vrátím!“

Nezvykle dlouhá Huňáčova řeč, provázená výkřiky a nečlánkovitými zvuky, učinila velký dojem na celou tlupu. Poněvadž všecko, co chtěl vyslovit, vykládal zároveň živými posunkami, všichni mu porozuměli a pochvalným mručněním schvalovali jeho podnět.

Mamutík přelétl očima všecku shromážděnou tlupu a všiml si, že se Kopcem a Veverták postavili za nešťastného mladíka. Hlavou mu prolétla myšlenka na hroznou propast a na strašného lva...

Přsný pohled Mamutíkových očí najednou změkl a náčelník rozhodl již vliďnějším hlasem:

„Dobře, jdi, Huňáci, a přines nový oheň! Tři slunce budeme čekat...“

Přitom učinil paži třikrát oblouk, naznačuje tak tři sluneční dráhy po obloze. Když domluvil, zaiřičel na znamení, že věc je hotova.

„Já půjdu s tebou, Huňáci! Sova kulhá, nemůže,“ pravil mladý Zajíc, který se již nejednou při lovu vyznamenal odvahou.

„Já půjdu,“ hlásil se Kopcem a postoupil před náčelníka. Starý Huňáč hocha pochválil, ale odmítl ho vzít s sebou na nebezpečnou cestu.

Ženy snesly zásoby masa, které tu vlci ještě nechali — byl to skoro celý jeden sob — a daly vybrat oběma odcházejícím lovcům.

Huňáč vzal kus, Zajíc vzal kus a vydali se na cestu.

Hvězdy již svítily a měsíc již vylézal nad obzor.

Tlupa volala za odcházejícími muži lovecký pozdrav. Oba odpovéděli až od lesa bojovným znamením tlupy. A bylo ticho v táboře. Zesmutněli.

„Je tu mokr!“ stěžovali si lovci, a náčelník pokynem ukázal na blízkou výšinu, kam se tábor ihned přestěhuje. Děti zalezly do křovin, k nim přilehly ženy a okolo se rozložili muži se zbraněmi po boku. Každý potmě žvýkal syrové maso.

Veverták nešel spát s ostatními dětmi; pořád něco hledal.

Najednou se tichým večerem ozvalo: „Hu-sá, hu-sá!“ hlasem nemajícím daleko k pláči.

Za chvíli zase: „Hu-sá!“

„Budeš zticha, kluku! Na tvé huse si už dávno pochutnává lška!“ volali muži.

Hoch poříňukával a pobíhal nešťasten kolem táborá. Všecky křoviny proslídil, aby našel zaběhlou husu.

Bude jasná noc. Je to dobře, poněvadž tlupa dnes nemá postaveno příštěší z větví proti dešti.

Za chvíli spánek zavíral oči unaveným lovcům. I nešťastný Veverták zalezl nakonec do pelechu k dětem. Jen dva muži bděli. Měli dnešní noci hlídku. Veverták ze spaní mával rukama a několikrát zavolal po huse. Kopcem ho štípl, aby se vzpamatoval.

Jakési svítivé body se přibližovaly od lesa.

To se vracejí vlci, aby v opuštěném tábořišti slídili po zbytcích kořisti.

